

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.- K
Félévre	20.- "
Negyedévre	10.- "
Egy hóra	3-40 "
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 259. szám.

Kedd, november 13.

Az orosz polgárháboru.

Mégis a makszamalisták győztek.

Budapest, nov. 13. Délutáni telefonjelentés. A sajtószállásról táviratozzák:

A beérkezett hírek szerint korai volna Kerenszkinek a szovjet csapatok felett való győzelmét befejezett ténynek gondolni.

Ellenkezőleg úgy látszik, hogy a siker a Pétervár körül folyó éles harcokban a bolsevikiek felé hajlik.

Trotzkynak a hadseregükhöz intézett felhívása dicső csapásról beszél, melyet a november 13-ikára virradó éjjel a főváros közelében Kerenszkire mértek. Ez az éjszaka — így szól a felhívás — a történelemé. Még tovább folyik a harc, még vannak akadályok, de az ügy megéri az áldozatokat.

A berlini és bécsi sajtó az orosz békejavaslatról.

Berlin, nov. 13. A Taegliche Rundschau írja:

Az orosz javaslat reális politikai értékét kevésbé becsülhetjük, mert Németország csak olyan orosz kormányval tárgyalhat, amely mögött nemzeti egység tömörül. Németország egymaga nem foglalhat állást, előbb szövetségeseivel kell megegyeznie.

Bécs, nov. 13. Beavatott körökben a szovjet békehatározatát nem tekintik békejavaslatnak, hanem az orosz kormányhoz intézett felhívásnak, hogy az forduljon a hadviselőkhöz. Eddig nem tudjuk, hogy az orosz kormány megette-e ezen javaslatot.

A francia sajtó már megint vádol.

Páris, nov. 13. A Temps az orosz ajánlatról így ír: A makszamalisták egy műfogást kíséreltek meg a három havi fegyverszünet ajánlatával. A bécsi Fremdenblatt komolysággal tárgyalja ezt az ajánlatot, mintha az a tényleges kormány műve volna. Ezzel az ellenség megmutatja, hogy mit vár Lennintől. Nem akar különbéket, hanem az entente népeknél népmozgalmakkal akarja a harcosok kezéből kivenni a fegyvert.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, november 13. Hivatalos jelentés.

A hét község területén az ellenségtől további magaslati állásokat ragadtunk el.

Osztrák és magyar csapatok elfoglalták a Cima di Campot és a Leone páncélművet.

Ugyanekkor a Cima di Lan páncélerőd felrobbantva került kezünkre.

E két erődmű elfoglalásával az olasz határerődítmények legerősebb zárócsoportján ütöttünk rést.

Conrad tábornok csapatai a legutóbbi napokban több mint 2560 foglyot szállítottak be.

A Cordevole völgyében egy olasz ezredest szétmorzsolttunk és fegyverletételre kényszerítettünk. Egy ezredest, 4 törzstisztet és 4000 embert szállítottunk eddig be az állásaink mögötti gyűjtőhelyekre.

Az alsó Piave mentén élénk harci tevékenység.

A keleti harctéren egy rohamcsapatnak Korodisce mellett véghezvitt előretörésén kívül nem történt jelentős esemény.

Albán harctér változatlan.

A vezérkar főnöke.

Az új olasz védelmi vonal. Az olasz főhadiszállást Paduából is elhelyezték.

Berlin, nov. 13. A párisi Matinnek jelentik Milanóból:

Nyolcvan kilométerre a Piave állás mögött az olaszok már berendezték a második védelmi vonalat és a francia segítőcsapatok már meg is szállták azt.

A olasz főhadiszállást Paduából elhelyezték.

Feltre eleste küszöbön.

Bécs, nov. 13. Ideérkezett jelentések szerint Feltrének csapataink által való megszállása csak a legrövidebb idő kérdése.

A Feltre medencében egyre növekszik a foglyok száma.

Anglia német inváziótól tart.

Bern, nov. 13. French Lord egy Londonban tartott beszédében kijelentette, hogy az angolok a háború sok meglepetése után el lehetnek készülve a legnagyobb meglepetésre, az Angliába való invázióra.

Hadifoglyaink száma több mint 2,000.000.

Berlin, nov. 13. Az olaszországi eredmények folytán összes hadifoglyaink száma meghaladja a két milliót. Ebben a számban csak a fogolytáborokban lajstromozottak vannak benn.

Angol vészkiáltások.

Amsterdam, nov. 13. A londoni Daily Chronicle írja:

Ha Cadorna a központiak rohanó előretörését nem tudja megakadályozni, az olaszok kénytelenek lesznek a Po-ig visszavonulni.

Oroszország a háború üzeméből már kikapcsolódott, ha most Olaszország is kiesik, az amerikai segítség későn jöhet ahoz, hogy az eldöntetlen befejezést és az olyan békét megakadályozza, ami az ententere vereség lehet.

A flamandok önálló államot akarnak.

Brüsszel, nov. 13. Wolff-jelentés.

Háromezer flamand nyilvános gyűlésen elhatározta, hogy a havrei belga kormányt nem ismerik el és a lengyelekhez hasonlóan ők is teljes állami hatalmat követelnek.

Buvárhajóink sikere.

Berlin, nov. 13. A Wolff-iroda jelenti:

Egyik buvárhajónk az angol csatornában négy gőzöst elsüllyesztett 13.000 tonna tartalommal.

A német kancellárhelyettes.

Berlin, nov. 13. Hivatalos.

Vilmos császár Payer Frigyeszt a német birodalom kancellárhelyettesévé kinevezte.

Az Apponyi-párt az osztrák támadások ellen.

Budapest, nov. 13. A Magyar Tudósító jelenti:

Az Apponyi-párt csütörtökön értekezletet tart, amelyen a Magyarország ellen intézett osztrák támadásokkal foglalkoznak.

Az orosz polgárháboru.

Nem egyszer voltunk már úgy, amióta ez a háboru tart, hogy azt hittük: itt a béke! Eddig valahányszor még békét vártunk akár a győzelmek méhéből, akár diplomáciai tárgyalásokból, szocialisták kongresszusától, kormányok békenyilatkozatából, vagy országok éhezéséből: az igazi béke helyett csak üres szavakat kaptunk eredményként. Az oroszországi legújabb forradalmi események után az egész világ úgy tekintett Oroszország felé, hogy a mostani polgárháboruból fog kihajtani a béke pompásan virágzó fája. Az első napok eseményei alapján úgy éreztük, hogy Oroszország vajadásából megszületik a béke. És most az oroszországi hírek megint olyan ördöletes össze-visszaságban érkeznek, hogy azokból teljességgel lehetetlen kiokosodni. Az egyik távirat a szovjetek kongresszusának békejavaslatában bizik, a másik egy szociáldemokrata minisztérium alakulásáról beszél, amelyben a bolsevikiek nem foglalnak helyet és amely kormány ellen ezért könyörtelen harcot indítanak, egy harmadik távirat szerint Kerenszki és a maximalisták között a harc Kerenszki győzelmével végződött és csapatai beváltak Pétervárra.

Ezek közt a hírek közt válogathatunk és a magunk gusztusa szerint kiválogathatjuk belőle, amelyiket leginkább megfelelőnek tartunk. Bizonyossággal nem lehet ma megítélni az oroszországi eseményeket, várni kell, amíg a helyzet valamelyik irányban kialakul és meglátjuk milyen változást hozott a világháboruba a maximalista orosz forradalom és hogy járt-e egyáltalán valamilyen változással.

Anglia veszi át Oroszországban a főhatalmat.

Stockholm, nov. 13. Finnországi angol utasok az állítják, hogy Anglia

Oroszországban átveszi a legfőbb hatalmat, ha az orosz kormány anarchiát szit.

Szocialista minisztérium alakul a bolsevikiek nélkül.

Kopenhága, nov. 13. A Politiken jelenti pétervári jelentések alapján:

Pétervárott az egyesült szociáldemokrata főbizottság szociáldemokrata minisztérium alakítását határozta el a bolsevikiek nélkül.

A bolsevikiek kimondták, hogy ez ellen a kormány ellen a legkönyörtelenebb harcot indítják.

Fognak Lenin hivei.

A moszkvai helyőrség a régi kormány mellett.

Amsterdam, nov. 13. A Timesnek jelentik Pétervárról:

A forradalmi bizottság egyik tagja bejelentette a szovjetnek, hogy az eddig Lenin pártján álló vasuti szövetség a közjóléti bizottsághoz pártolt, az államhivatalnokok szövetsége tizenhat kormányhivatalban a munkát beszüntette, hogy így megnehezítse Lenin munkáját.

Hire jár, hogy a moszkvai helyőrség legnagyobb része a régi kormány mellett nyilatkozott, hogy Kornilov elmenekült a fogságból és Moszkvába érkezett, hogy Rodzianko ott kormányt alakít, hogy a mérsékelt szocialisták is elhagyták Lenint és a közjóléti bizottsághoz csatlakoztak.

Kerenszki kerekedett felül.

Stockholm, nov. 13. Ideérkezett táviratok szerint a Kerenszki és a maximalisták közötti véres harc Kerenszki győzelmével végződött és csapatai bevonultak Pétervárra.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, november 12.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Olasz harctér:

A Piave alsó folyásánál német csapatok a keleti parton lévő Vidor-hídfőt elfoglalták. A Bellunóból a folyó mentén lefelé előnyomuló hadosztályok Feltre felé közelednek.

Roggalonennél, Bellunótól északkeletre az utolsó napokban vezetőink és csapataink céltudatos együttműködésének sikerült egy hadosztály erősségű olasz harci csoportot elvágni. Egy tábornok és mintegy tízezer ember, továbbá nagyszámu ágyú és hadiszert jutott kezünkre. Különösen említésre méltók ismét a német osztagokkal megerősített 22-ik lövészhadosztály teljesítményei.

Konrad báró tábornagy haderői az ellenségét a Sugana völgyben Kaszttertesszinon és Grignon túl vetették vissza.

A többi vonalon nem változott a helyzet.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, november 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Kora reggel rövid tüzrajtaütés vezette be az angoloknak Paschandaletől északnyugatra indított részleges támadásait. A támadást visszavertük.

A harci tevékenység Flandriában napközben a tüzéségek nyugtalanító tüzelésére szorítkozott, este pedig az Yser területén nagyobb erővel feléledt.

A nyugati arcvonal többi részén nem volt semmi.

Macedon arcvonal:

A harci tevékenység a Cserna-hajlásban este jelentékenyen fokozódott.

Olasz harctér:

Württembergi és osztrák-magyar csapatok erőteljes együttműködése Lovaronnenal elvágta a Piave felső völgyében hátráló ellenség útját. 10000 olaszt megadásra kényszerítettünk, nagymennyiségű tüzéségi anyagot és hadiszert zsákmányoltunk. Bellunóból a Piave mentén lefelé előnyomult csapataink Feltre előtt állnak.

A Piave alsó folyásánál semmi újsg.

Az ellenséges légi haderő veszteségei októberben a német arcvonalakon 8 kötött lég-hajó és 244 repülőgép, melyek közül 149 vonalaink mögött, a többi pedig az ellenséges állásokon túl, megfigyelhetően lezuhant. A légi harcban 67 repülőgépet és egy kötött léggömböt veszítettünk.

Ludendorff.

HIREK

— **Katonai kiüntetés.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásai elismeréséül Thym Alfréd 12. gy. ezredbeli századosnak a hadidíszítményes 3-ad osztályú vaskoronarendelt a kardokkal, lovag montabelverei Szabó Gusztáv őrnagynak a 3-ad osztályú hadidíszítményes katonai érdemkeresztet a kardokkal adományozta, megparancsolta továbbá, hogy a legfelsőbb dícsérő elismerés újlag tudtul adassék Hulik József századosnak és első izben tudtul adassék Barabás Jenő tart. főhadnagynak és Solymos Péter tart. hadnagynak.

— **A központok ellenőrzése.** A hivatalos lap vasárnapi száma kormányrendeletet közöl, amely megállapítja a központok ellenőrzésének módját. A felügyeletet és az ellenőrzést kizárólag az a miniszter gyakorolja, akire azt a minisztériumjárubázta, még abban az esetben is, ha az illető központ működésében más minisztert is intézkedő jog illet meg. A miniszter bármikor megvizsgálhatja a pénz- és vagyonkezelést. Azoknál a központoknál, melyek egész igazgatóságát a kormány nevezte ki, a miniszter a vizsgálatot az igazgatóság egy tagjának bevonásával végezheti.

— **Az októberi adófizetés.** Majos Károly minisztertanácsos, pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a vármegye októberi havi adófizetésének állapotáról a következőket jelentette:

Állami egyenesadók címén: a) megállapított adótartozás volt 10,932,253 kor. 02 fill., b) erre befizetés történt 7,205,327 kor. 22 fill. s így hátralékkal maradt 3,726,925 kor. 80 fill., vagyis az összes tartozás 52 %-ka. A folyó évi októberi havi befizetés kisebb 12,257 kor. 60 fillérral, a január-októberi havi befizetés pedig kisebb 180,226 kor. 56 fillérral mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A havi célokra megállapított jövedelmi adó címén: a) megállapított tartozás volt 597,484 kor. 34 fill., b) arra befizetés történt 432,587 kor. 70 fill., hátralék 164,896 kor. 64 fill., vagyis az összes tartozásnak 31 %-ka. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás volt 352,319 kor. 74 fill., b) befizetés történt 17,643 kor. 18 fill., hátralék 334,676 kor. 56 fill., vagyis az összes tartozásnak 95 %-ka.

A folyó évi októberi havi befizetés kisebb 1672 kor. 97 fillérral, a január-októberi havi befizetés pedig kisebb 8700 kor. 13 fillérral mint a múlt év hasonló időszakaiban teljesített befizetések voltak.

A pénzügyigazgatóság a lefolyt hóban fizetési halasztást egy esetben sem adott és házadómentességet 37 esetben engedélyezett.

Jelentette továbbá a pénzügyigazgató, hogy a m. kir. pénzügyminiszter vonatkozó rendelete alapján a községi előljáróságokhoz és városi adóhivatalokhoz az adókötelezettek és adótárgyak összeírása, valamint az egyenesadók kivétele tárgyában körrrendeletet intézett, amit a közigazgatási bizottság tudomásul vesz és a főbírákat és polgármestereket felhívja, hogy ezeket az adómunkálatokat szigorúan ellenőrizzék és megfelelő támogatásban részesítsék.

— **A külföldre szülő postacsomagok.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi októberi hó 16-án kelt 68292. számú rendelete értelmében azokon a helyeken, ahol több kincstári és nem kincstári postahivatal vagy postaügynökség van, a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyekre szülő csomagokat ezúttal csak a kincstári hivatalok vehetnek fel.

Fenti rendelet értelmében a Nagybecskerek 2. számú (aradai-utcai) és a Nagybecskerek 3. számú (cukorgyári) nem kincstári postahivataloknál külföldre és Ausztriába szülő csomagok nem adhatók fel.

A vármegye egészségügye. Dr. Haedegger Lajos megyei tisztifőorvos a vármegye októberi havi közegészségügyi állapotairól a közgazgatási bizottság tegnapi ülésén előadta, hogy törvényhatóságunk területén október havában a közegészségi viszonyok némiképen kedvezőtlenebbre fordultak, mivel ezen hónap folyamán, ugymint más években is október havában, több községben a hasihagymáz szörványosan jelentkezett, de Boocsár, Antal-falva, Deszk és Szanád községekben, valamint Nagybeeskerek városához tartozó Katinca-pusztán nagyobb számban lépett fel, miért is ezen betegség továbbterjedésének a meggátolása végett a legmasszebbmenő óvintézkedések megtételre és azok szigorú keresztülvitelére, valamint pontos ellenőrzésére elrendeltetett. A főorvos néhány helyre kiszállt, ezen óvintézkedéseknek a keresztülvitelét személyesen ellenőrizte és azok fogantatásáról meggyőződést szerzett. Véleménye szerint a hasihagymáz betegségnek több községben való fellépése a mostani rendkívüli viszonyok folytán a lakosság folytonos utazgatásának a következménye, amely alkalommal bakterium-gazdákkal és bacillushordozókkal érintkezni alkalmuk van. A heveny fertőző betegségek közül bejelentettek: 58 vörheny, 221 hasihagymáz, 68 ronsoló toroklob és 4 vérhas esetet; a 4 vérhas eset közül 3 eset Nagybeeskerek városban fordult elő és pedig 2 katonára és 1 polgári egyénre, egy eset pedig Petre községben, valamennyi onyhe lefolyású. Iskolák bezárattak, Antalfalván hasihagymáz, Perjámoson vörheny miatt.

Népoktatás a vármegyében. Torontáivármegye népoktatásának állapotáról a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Várady Dezső s. tanfelügyelő előadta, hogy október havában az elemi iskolák felső osztályaiban is megkezdődött a tanítás, úgy hogy a tanítás megfelelő keretben folyik, amennyire azt a tanerőhiány megengedi. Az elemi iskolák egy részét sikerült ellátni helyettes tanerőkkel s miután a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur mintegy 400 tanítót és 130 óvónőt nevezett ki legutóbbi rendes áll. tanítónak, illetőleg óvónővé állomáshely megjelölés nélkül, ezek a szükséghez képest a megjelölt áll. elemi és esetleg községi iskolákhoz kapnak beosztást szolgálattételre. Miután a vonatkozó rendelkezés még nem érkezett le, nem jelentheti a tanfelügyelő, hogy vármegyénk iskolái részére a kinevezettek közül hány tanító jut. Nagybeeskerek város népoktatás ügyében javulás nem állott be, mert az iskolák rendes helyiségei még mindig teljesen le vannak foglalva. A tanítási munkának fokozása céljából intézkedett, hogy a tanítási idő a lehetőség szerint napi egy órával meghosszabbíttassék. A tanfelügyelő meglátogatta az öregfalvi és a szenthuberti népoktatási intézeteket. Elnökölt a nagyörszi közs. el. iskolai tanítói választáson.

Feleségének

szeplőit, pattanásait, mitesszerjeit, arc-foltjait egyedül csak a Diana-arc krém és a Diana-alabástrompuder jól bevált szépségjavítószerek tüntetik el. Ezek a készítmények hölgyeinknél a mindennapos

házi

szükségletek között szerepelnek. Használatuktól, mintha csak tejből fűrésztörték volna az arcot, oly finom, friss és üde lesz a bőr. Ha nem

barátja

az ártalmas utánzatoknak, akkor kifejezetten Diana-készítményt kérjen és fogadjon el, minden dobozon és tégelyen világosan rajta

van

a valódiságát igazoló „Diana” elnevezés. Mindenütt kaphatók! Főelárúsióhely: **Diana Kereskedelmi R.-T.** Budapest, V., Nádor-utca 6.

Kontarik Gyula kir. tanfelügyelői tollnok meglátogatta a gyéri, a csávosi, a módosi, az istvánföldi és a káptalanfalvai népoktatási intézeteket. Elnökölt a gyéri közs. elemi iskolai tanítói választáson. Az elemi iskolai IV. és VI. osztályu előmeneteli naplók lezárásának munkája a külszolgálat idején folyik, de ezen munkát, mely az irni és olvasni tudás, illetőleg az elemi iskolai végzettség igazolása a választói jog szempontjából szükséges, a tankerületben még sok teendő igényel.

Cseréy Gyula kir. tanfelügyelő a pancsovai tanfelügyelőségi kirendeltség vezetője jelenti, hogy az elmúlt október hónapban az Antal-falvai iskolák a fellépett tifusz miatt 2 hétre bezárattak. A személyi változások bejelentése után bejelenti, hogy az áll. tanerők beszerzési előlege s magasabb családipótléka folyósított, a nem állami tanerők családipótlékára vonatkozó rendelkezést megkapták, erről az iskolázékek elnökökileg értesítettek. Az iskolákban a József és Zsófia gyermekszanatórium s az anya- és csecsemő-egyesület támogatására miniszter ur egyszeri gyűjtést, illetve képeslapok árusítását engedélyezte. A gyűjtések folyamatban vannak s szép eredménnyel kecsegtetnek. Az elesett hősök emlékünnepe az előkészületek október hónapban megtörténtek. A befolyó jelentések szép eredményről számolnak be. A Székelyudvarhelyen felállítandó Vas székely, mint a hős székely vitézek emlékműben való megtestesítőjének költségeire s a 2. székely ezred hősihalált halt vitézei hátramaradtainak segélyezését szolgáló alap létesítésére megindult országos társadalmi akcióit is melegen propagálta a tanfelügyelő s már eddig is több száz korona beküldéséről kapott jelentést. Az iskolás gyermekek október hónapban s még most is délutáni kirándulásaikon teapótló anyagokat: szeder, számacsa s málnalevelet gyűjtöttek.

Köszönet. Szalay József lelkes névén teendő alapítványra ákosfalvi Szilágyi László a cs. és kir. 29. sz. gyalogezredben tartalékos hadnagy, a haretérről koszorúmegváltás címén 50 K, a Nagybeeskereki Keresztény Nőegylet 100 K, Kretzu Tóder 3 K-t küldött, amiért hálás köszönetet mond a Ref. egyház elnöksége.

Koszorúmegváltás. A nagybeeskereki fűszerkereskedők egyesülete Remitz József, az egyesület alelnökének elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén lapunk útján az Iskolagyermekbarát-egyletnek 20, a rokkant katonáknak 20, a Moshil-El Dol-egyletnek 20 és a Szociális Misszió-egyletnek 25 korona 20 fillért adományozott.

Kitüntetett katonák. A hadseregparancsnokság újabbán a következő 12. gyalogezredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:

a másodosztályu ezüst vitézségi érmet kapta Szabó András szakaszvezető,

a bronz vitézségi érmet kapták: Presser Vilmos tart. hadnagy és Villam Imre tizedes,

a koronás vas érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján Verbőczy József őrmester, és végül

a vasérdemkeresztet kapták Skerda Miklós gyalogos, Hrubí Kálmán őrmester, Kekis János gyalogos, Fischer Mór, Fízel Benedek, Grosz István és Jahubik István tizedesek, Kovacsik István gyalogos, Ördög János szakaszvezető, Liska József tizedes, Bohacek Péter, Veverka József gyalogosok és Nemcsak Mihály tisztiszolga.

Orvosi rendelés. Dr. Máthé Lajos szakorvos rendel férfi betegnek délután 4-7-ig Toldy Ferenc-utca 26. sz. alatti lakásán (Csendőrlaktanya mellett).

Az országos fehérműgyűjtés fuvardíj kedvezménye. A hadsereg fehérmű-szükségletének ellátására megindított országos gyűjtőakció mind hatalmasabb arányokat ölt. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter díjmentes vasúti szállítást engedélyezett a vidéki álmásokról Budapestre. Ezeket a csomagokat azonban a hivalkozott miniszteri rendelkezés értelmében csak akkor fogadják el díjmentes szállításra, ha a községi előjáróság, vagy iskolaigazgatóság adja fel. Minden fuvarlevelet a tartalom-bevallási rovóban a következő jellel kell ellátni: Az országos fehérműgyűjtés eredménye.

Uj lap a fővárosban. Szakács Andor, a Magyarország felelős szerkesztője, új lapot indít. A lap, amelynek címe *Virradat* lesz, hetenként kétszer fog megjelenni, a napilapokénál nagyobb, új formában, politikai, irodalmi és művészeti tartalommal. Független, radikális és magyar lap lesz a *Virradat*, amely két eredeti új regénnyel: *Krudy* Gyulával és *Oláh* Gáboréval fog megindulni. Krudy a mai magyar társadalom életéből meríti a tárgyát ennek a regényének, amely háborus írói peridusának főműve lesz, Oláh Gábor pedig egy debreceni magyar családnak a háboru kitörése óta végbement életét írja meg. E regények mellett folytatásokban fognak megjelenni *Bródy* Sándornak turini naplójegyzetei, Kossuth Lajos haláláról és haláláról és a Kossuth-ház akkori eseményeiről. Intim följegyzések ezek, amelyek közzétételére megjött már az idő. Politikai célja a *Virradat*nak a perszonális unió, vagyis a háboru után Ausztriától való teljes elválásunknak publicisztikai előkészítése lesz. Vezércikkeit a legjelesebb függetlenségi publicisták, köztük *Urmánczy* Sándor országgyűlési képviselő, írják. Külön nagy fontosságot fog tulajdonítani a *Virradat* a nemzetiségi kérdésnek, amelyet mindegyik oldalról megvilágítva és megállapítva, a magyar nemzeti eszmének a modern világpolitikai áramlattal való összhangba hozását igyekszik elvégezni s élénken foglalkozni fog a birtokpolitikával kifejtve, hogy a háboru után a szekularizációig menő radikális reform nélkül a magyar nép problémáit megoldani nem lehet. A lap szépirodalmi és aktuális része illusztrálva lesz: *Polya* Tibor lesz a laprajzolóművésze. A *Virradat* első száma december elsején jelenik meg.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 3 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 3-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esztendő épületben. Nyitva naponta reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant. és nyugdíjegylete” nagybeeskereki fiókjá minden hétfő-je és péntek-je után eső vasárnapján fogadják a befizetéseket az Ellmer-főle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beírások szintén ott eszközöltetnek.

Katonahon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

Az antalfalvai járás főszolgabírája. 6241-1917. kig. szám. 966-3.3

Pályázati hirdetés.

Ujözora községben üresedésbe jött *II. segédjegyzői állásra* pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, életkorukat, eddigi alkalmatosságukat és az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt minősítésüket igazolva, 8 év november hó 24-ig bezárólag annál is inkább nyújtsák be, mert az elkésve érkezett kérvényeket nem veszem figyelembe.

Az állással egybekötött járandóság a következő:

Fizetés 1600 korona, 5-évenként négyszer ismétlődő 100-100 kor. korpótlék, évi lakbér 480 korona, 4él tűzifa, minden évben 12 ingyenes fuvar.

A választást 1917. évi november hó 26. napjának d. e. 8 órájára Ujözora községhezához tűzöm ki.

Antalfalván, 1917. évi november hó 5-én.

Zsiross s. k. főszolgabíró.

3708-1917. szám.

977.

Hirdetés.

Alulirt község előjárósága közhírré teszi, hogy a községi gulyában gazdátlanul talált egy 2 1/2 éves daruszörü, mindkét fülére jegyes, bélyegtelen üsző, amennyiben igazolt tulajdonosa 1917. évi november 20-ig nem jelentkezne, nyilvános árverésen eladtni fog. Beodra, 1917 november 8.

Előjáróság.

Berlini Áruház

Telefon 338.

Ajánlja dus raktárát legolesobb áron: képeslapokat, levélpapírokat, írószereket, harisnyákat, játékkártyákat, télicikkeket stb.

ujonnan berendezett és meg-nagyobbított üzlethelyiségében.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti Barna zsír, Mindegyik eredeti peccas Dr. Flesch-féle készítmény. Próbátégely 1-60 K, nagy tégely 9 K, családi tégely 8 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. Dr. FLESCHE E. „Korona” gyógyszerára Győr.

Nyomdásztanoncui

legalább két közpiskolát jó eredménnyel végzett fiu helyi-izstással azonnal felvétetik

lapuak nyomdájában.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügyintézők:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fng.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.

Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Teli Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bonome A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fia, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 1.

Divatárház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-utca.

Drogéria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik B. Savogy, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-fele ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekien.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyháspalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműár- és rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fia, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Post-szállodával szemben).

Közművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Baner-báz.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyháspalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési Intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Anna örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatárház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Máttyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.